

A GYÓGYNÖVÉNY GYŰJTÉS ALAPSZABÁLYAI ÉS AZ ALAPANYAGOK MINŐSÉGI ELŐÍRÁSAI

A gyógyszerkönyvi minőségű gyógynövény készáru elkészítésének alapja a megfelelő, jó alapanyag biztosítása. A minőség biztosítás a gyűjtésnél kell, hogy kezdődjön, ezért a gyűjtőket a szedés, gyűjtés megkezdése előtt kell tájékoztatni az adott gyógynövény minőségi előírásairól. Az előírt minőségi követelménytől nagymértékben eltérő minőségű alapanyag már nem javítható.

Az alábbiakban leírt előírások meghatározzák a felvásárolható gyógynövény-drog alapanyagok minőségi követelményeit.

A minőségi követelmények feldolgozatlan alapanyag árukra vonatkoznak.

A GYÓGYNÖVÉNY GYŰJTÉS ALAPSZABÁLYAI

Gyógynövény alapanyagot tiszta, vegyi szennyeződéstől mentes, lehetőleg közlekedési útvonaltól távolabb kell gyűjteni. Azonos területen, egy időben egy fajta növény gyűjtése célszerű az esetleges keveredés elkerülése miatt.

A gyógynövény gyógyszerkönyvi minőségű termék alapanyagaként kerül felhasználásra, ezért lényeges az áru mikrobiológiai tisztasága is. Fontos a gyűjtési terület kiválasztása, a környezet minél kisebb szennyezettsége. Lehetőleg szemétkerakó helyek közelében, folyamatosan legelőnek használt területen nem szabad gyógynövényt gyűjteni. A természetes mikrobiológiai szennyeződés mértéke nem befolyásolható, azonban fontos, hogy már a gyógynövény alapanyagot is a gyűjtők tiszta kézzel, tiszta ruházatban kezdjék szedni. A szállításhoz használt eszközök, csomagolóanyagok, a szárítás helyének tisztasága is feleljen meg az alapvető higiénia szempontoknak.

Fontos a gyűjtendő gyógynövény faj pontos, biztos *morfológiai ismerete*, az esetlegesen egybegyűjthető, illetve a szigorúan elkülönítendő fajok megkülönböztetése miatt. Veszélyeztetett, fokozottan védett fajok nem gyűjthetők. Természetvédelmi oltalom alatt álló területen (nemzeti parkok, tájvédelmi körzetek, természetvédelmi területek) kizárólag engedély birtokában szabad gyógynövényt összegyűjteni, megfelelő ellenőrzés mellett.

A gyűjtés folyamán a növény drog jellegének megfelelő gyűjtési módot kell alkalmazni. A megfelelő gyűjtési mód megválasztásánál tekintetbe kell venni, hogy a gyűjtés során a termőhely ökológiai egyensúlyát ne bontsuk meg. A növény állomány megóvása érdekében kíméletesen válasszuk le az értékes drogot adó növényi részt. Felesleges, később hulladékká váló növényi részeket ne távolítsunk el a növényekről, hogy a természet képes legyen megújulni, a következő időszakokban is bőséges drognyerési forrás maradjon. Pl.: a hársfavirágzat gyűjtésekor csak az ágvégeket szabad metszőollóval levágni, és később leszedni a virágzatot; a föld feletti hajtások gyűjtésekor soha nem szabad a növényt gyökerestől kihúzni a talajból; a bogyók, termések gyűjtése is kíméletes módon, rázással vagy szemenként szedéssel történjen.

A **virágok** általában teljes, üde virágzás idején, kocsány nélkül gyűjtendők. Elvirágzott, földre lehullott részek ne kerüljenek az alapanyagba. A virág drog szárítása minden esetben tiszta, száraz, szellős, *közvetlen napfénytől védett* helyen, vékonyan terítve történjen.

A **levél drog** alapanyagot akkor kell gyűjteni, amikor a levelek teljes fejlettségi állapotban vannak, de nem elvéhnedtek, rovar kártevőktől és nagymértékű gomba fertőzéstől nem sérültek. *A lehullott levél nem képezhet gyógynövény alapanyagot.* A levélnyel hosszát a minőségi előírat tartalmazza.

A **fű drogokat** – virágos, leveles hajtások – általában teljes virágzás idején kell gyűjteni. Azonban egyes növényeket (pl. aranyvesszőfü, fehér ürömfű) a virágzás kezdetén, mert szárítás

közben a virágok tovább fejlődnek, elnyílnak, az alapanyag értéktelenné válik. A fű drog alapanyagot *általában a növény felső részétől számított 30-50 cm-es része adhatja*. Az elfásodott alsó szár részek, illetve gyökerek nem kerülhetnek az áruba.

Gyökerek és gyökértörzsek általában ősszel és tavasszal gyűjtendők a talaj állapotától (fagyos, nagyon sáros, illetve nagyon szikkadt földből nem gyűjthetők) függően. A gyökerekben lévő *hatóanyag mennyisége a növény nyugalmi állapotában a legmagasabb*, virágzás, teljes fejlettség idején lényegesen alacsonyabb. Az összegyűjtött gyökerekről a talajszennyeződést, az elvéhédett, korhadt részeket lehető legnagyobb mértékben el kell távolítani.

A **terméseket (galagonya, boróka)** általában éretten, kocsányuk nélkül kell gyűjteni. Kivételt képez a csipkebogyó, amelynek gyűjtését félérett állapotban, az élénkpiros szín elérésekor kell elkezdni.

Minőséghibás, előírásnak nem megfelelő gyógynövény alapanyagot a gyógynövény feldolgozó üzemekben nem kötelesek átvenni. Amennyiben az áru csökkent minőségű, de nagyobb munkaráfordítással, illetve magasabb kieséssel felhasználható, csökkentett áron szükség esetén átvehető.

ÁLTALÁNOS MINŐSÉGI KÖVETELMÉNYEK

A begyűjtött gyógynövény alapanyag

- a nevével teljes mennyiségében azonos legyen, idegen növény fajjal nem lehet kevert,
- nem lehet dohos, penészes, idegen szagú,
- növényvédőszer-maradék és nehézfém tartalma nem lehet magasabb a megengedett határértékeknél,
- nem tartalmazhat idegen növényi részeket - még saját növényi részt sem a minőségi előiratban meghatározott részarányon felül -, ami a drog meghatározásába nem tartozik,
- mérgező hatású idegen növényi részeket nem tartalmazhat,
- ártalmas, illetve természetből idegen anyagokat (ürülék, vegyszerrel szennyezett részek, műanyag, fém, bőr) nem tartalmazhat,
- kellő mértékben megszáritott legyen, ami a további biztonságos tárolást lehetővé teszi.

VADON TERMŐ GYÓGYNÖVÉNY ALAPANYAGOK MINŐSÉGI ELŐÍRÁSAI

(felvásárlási szabvány)

VIRÁGOK

Akácfavirág (Robinia pseudoacaciae)

Az áru üde nyílásban *a fáról szedett*, közös kocsányokról lefosztott illatos, csontfehér színűre megszáritott virágokból álljon. Lehullott, összesöpört virágokat nem tartalmazhat!

Gyűjtés idő: május-június

Hozam: kb. 5 kg frissen gyűjtött nyers, fürtjeiről lefosztott virágból keletkezik 1 kg száraz áru

Egyéb minőségi követelmények, megengedett eltérések:

Szürkés, barnás-fehér színű virágok	max. 10 %
Barnult virág, kocsány, levél	max. 5 %
Homok, földrög, egyéb idegen anyag	max. 2 %
Nedvesség tartalom	max. 10 %

Fekete bodzavirág (Sambucus nigra) nyers (fürtös)

Az áru a bogernyő legalább $\frac{3}{4}$ részében kinyílt virágú, a főkocsányról a legelső elágazás alatt lecsípett, 3 cm-nél nem hosszabb kocsányrésszel gyűjtött bogernyő virágzatokból álljon. A virágzatokat lazán, tömörítés nélkül kell zsákba vagy ládába, rekeszbe rakni, és minél rövidebb időn belül a szárító helyre vinni, kiteríteni.

Gyűjtés: május-június hónapban, száraz időben

Az áru nem tartalmazhat idegen anyagot, homokot, földrögöket, nem lehet befűledt, zúzódott, elszíneződött.

Fekete bodzavirág (Sambucus nigra) szárított (fürtös)

Az áru a főkocsányról a legelső elágazás alatt rövid, legfeljebb 3 cm-nél lecsípett, eredeti világossárga színében megszáritott, legalább $\frac{3}{4}$ részében kinyílt bogernyő virágzatokból álljon.

Gyűjtés: május-június hónapban, száraz időben

Hozam: kb. 6 kg áruból keletkezik 1 kg száraz fürtös készáru

Egyéb minőségi követelmények, megengedett eltérések:

	I.osztály	II.osztály
Sötétebb sárga színű virágok	-	max. 15 %
Barnult virágzat	-	max. 10 %
3 cm-nél hosszabb kocsányú virágzat	max. 10 %	max. 25 %
Homok, földrög, egyéb idegen anyag	max. 2 %	max. 2 %
Nedvesség tartalom	max. 10 %	max. 10 %

Fekete bodzavirág (Sambucus nigra) morzsolt

A morzsolt áru előállítás céljára gyűjtött fürtös virágokat csak annyira kell megszáritani, hogy a bogernyő szár részei ne törjenek le a virágokkal együtt. A túlszáritott fürtös virág morzsolásakor a szár rész már nem különíthető el, csökkent értékű áru készíthető.

Gyűjtés: május-június hónapban, száraz időben

Hozam: 8-9 kg nyers fürtös virágból keletkezik 1 kg száraz morzsolt készáru

Egyéb minőségi követelmények, megengedett eltérések:

	Gyógyszerkönyvi minőség
Kocsány rész	max. 5 %
Barnult virág	max. 10 %
Nedvesség tartalom	max. 12 %

Cickafarkfű virág (Achillea millefolium) csípett

Az áru a fehér cickafarkfű fajok üdén nyílt virágú, a virágzat csúcsától számítva legfeljebb 6 cm hosszú szárrésszel lecsípett, eredeti színében megszáritott virágzati ernyőcskékből álljon.

Gyűjtés: júniustól őszig

Hozam: kb. 6 kg áruból keletkezik 1 kg száraz készáru

Egyéb minőségi követelmények, megengedett eltérések:

Legfeljebb 8 cm szárrésszel gyűjtött virág	max. 15 %
Bimbós, vagy elvirágzott virágok	max. 7 %
Nedvesség tartalom	max. 12 %

Galagonya virágos hajtásvég (Crataegus monogyna v. laevigata)

Az áru az egybibés vagy cseregalagonya legfeljebb 2 cm hosszú ágcsonkkal gyűjtött, üdén nyíló vajsínű virágaiból álljon.

Gyűjtés: május-június

Hozam: kb. 4 kg áruból keletkezik 1 kg száraz készáru

Egyéb minőségi követelmények, megengedett eltérések:

Legfeljebb 4 cm ágcsonkkal gyűjtött virág	max. 10 %
---	-----------

Barnássárga virág, vagy barnás-zöld levél együtt	max. 10 %
Színét vesztett virág vagy levél	max. 5 %
Homok vagy más idegenanyag	max. 2 %
Nedvesség tartalom	max. 12 %

Hársfavirágzat (Tiliae flos)

Az áru az orvosi hárs fajok legalább $\frac{3}{4}$ részében kinyílt, sárgászöld, egészséges murvalevelű, megszáritott virágzataiból álljon.

Gyűjtés: május vége, június

Hozam: kb. 4 kg áruból keletkezik 1 kg száraz készáru

Egyéb minőségi követelmények, megengedett eltérések:

Sárgásbarna virágú, fakult zöld murvalevelű virágzat	max. 10 %
Állati vagy növényi kártevőktől károsodott murvalevelek	max. 6 %
Színét vesztett, megbarnult virágzat	max. 8 %
Bimbós virágzat és termés együtt	max. 12 %
Falevél, ágrész	max. 1 %
Homok és más szervesetlen idegenanyag	max. 2 %
Nedvesség tartalom	max. 12 %

Ezüst és amerikai hársfa-virágot még nyomokban sem tartalmazhat. Az ezüst hársfavirágot tartalmazó áru teljes egészében ezüst hársfa-virággént vehető át és számolható el.

Ezüst hársfa-virág (Tiliae argenteae flos)

Az áru az ezüst vagy amerikai hársfajok legalább $\frac{3}{4}$ részében kinyílt, sárgászöld, egészséges murvalevelű, megszáritott virágzataiból álljon. Orvosi hársfa-virág tartalom nem kifogásolt.

Gyűjtés: június

Hozam: kb. 4 kg áruból keletkezik 1 kg száraz készáru

Egyéb minőségi követelmények, megengedett eltérések:

Sárgásbarna virágú, fakult zöld murvalevelű virágzat	max. 10 %
Állati vagy növényi kártevőktől károsodott murvalevelek	max. 6 %
Színét vesztett, megbarnult virágzat	max. 8 %
Bimbós virágzat és termés együtt	max. 12 %
Falevél, ágrész	max. 1 %
Homok és más szervesetlen idegenanyag	max. 2 %
Nedvesség tartalom	max. 12 %

Japán akácvirág bimbó (Sophora japonica)

Az áru a kocsányokról lefosztott, eredeti színükben megszáritott *virágbimbókból* álljon.

Gyűjtés: július, augusztus

Hozam: kb. 3 kg friss bimbóból keletkezik 1 kg száraz készáru

Egyéb minőségi követelmények, megengedett eltérések:

Kifeszlőben lévő bimbó	max. 20 %
Kinyílt virág	max. 10 %
Kocsány, levél	max. 10 %
Színét vesztett bimbó	max. 5 %
Homok és egyéb idegenanyag	max. 2 %
Nedvesség tartalom	max. 12 %

Kamillavirágzat nyers (Matricariae recutita)

Az áru kamillafésűvel gyűjtött, majd szükség szerint megrostált, legfeljebb 4 cm hosszú kocsányú, kellően fejlett, azonban nem elnyílt, élénksárga színű, ép virágokból álljon. Nem lehet befűlledt, törődött.

Gyűjtés: május

Egyéb minőségi követelmények, megengedett eltérések:

Hosszabb, azonban legfeljebb 6 cm-es szárral, kocsányrésszel gyűjtött virágzat	max. 10 %
Fejletlen vagy elnyílt virágzat	max. 6 %
Homok és más idegenanyag	max. 2 %

Kamillavirágzat száraz (Chamomillae anthodium)

Az áru zömében 2 cm-nél nem hosszabb kocsányú, kellően fejlett, azonban nem elnyílt, ép virágzatokból álljon. Összhatásában élénksárga színű.

Gyűjtés: május

Hozam: 5-6 kg nyers virágból lesz 1 kg száraz készáru

Egyéb minőségi követelmények, megengedett eltérések:

	I.osztály	II.osztály
Csőves virágok színe	élénksárga	tompább sárga
A karimavirág színe	fehér	fehér
Legfeljebb 5 cm kocsányú, v. bimbós virág	max. 8 %	max. 12 %
Sötétebb színű virágzat	max. 5 %	max. 10 %
Elmorzsolódott (liszt) rész	max. 8 %	max. 12 %
Homok, földrög, egyéb idegen anyag	max. 2 %	max. 2 %
Nedvesség tartalom	max. 13 %	max. 13 %

Napraforgószirm (Helianthus annuus)

Az áru üdén nyíló állapotban a növényről gyűjtött, eredeti sötét sárga színükben megszáritott nyelves, illetve karimavirágokból álljon.

Gyűjtés: július, augusztus

Hozam: 5-6 kg nyers virág szirmból lesz 1 kg száraz készáru

Egyéb minőségi követelmények, megengedett eltérések:

Színét vesztett, kifakult vagy barnult virág	max. 6 %
Homok és más idegenanyag	max. 2 %
Nedvesség tartalom	max. 12 %

LEVELEK

Csalánlevél (Urtica dioica)

Az áru a csípős vagy nagycsalán *száráról lefosztott*, eredeti zöld színében megszáritott levelekből álljon.

Gyűjtés: május-szeptember

Hozam: 5 kg lefosztott nyers levélből lesz 1 kg száraz áru

Egyéb minőségi követelmények, megengedett eltérések:

Megsötétedett vagy kifakult színű levél	max. 10 %
Szárrész, virágzat összesen	max. 8 %
Homok és más idegenanyag	max. 3 %
Nedvesség tartalom	max. 12 %

Cserszömörce levél (Cotinus coggyria)

Az áru *a cserjéről gyűjtött*, eredeti zöld színűre megszáritott, ép, egészséges levelekből álljon.

Gyűjtés: július-augusztus

Hozam: 4 kg friss levélből lesz 1 kg száraz áru

Egyéb minőségi követelmények, megengedett eltérések:

Legfeljebb 10 cm-es fiatal hajtáscsúcs	max. 10 %
Színét veszített, kifakult levél	max. 5 %
Homok és más idegenanyag	max. 2 %
Nedvesség tartalom	max. 12 %

Diófalevél (Juglandis folium)

Az áru *fáról gyűjtött*, a közös levélnyélről lefosztott, eredeti zöld színűre megszáritott, ép, egészséges levelekből álljon.

Gyűjtés: június-július

Hozam: kb. 4 kg friss levélből lesz 1 kg száraz áru

Egyéb minőségi követelmények, megengedett eltérések:

Gombafoltos vagy állati kártevőktől megtámadott levelek	max. 10 %
Elvénhedt, színét veszített, kifakult levél	max. 5 %
Levélnyél	max. 2 %
Homok és más idegenanyag	max. 2 %
Nedvesség tartalom	max. 12 %

Orvosi ziliz levél (Althaea officinalis)

Az árunak *a növény száráról lefosztva gyűjtött*, ép, egészséges, eredeti színükben megszáritott levelekből kell állnia.

Gyűjtés: júniusban, virágzás előtt, illetve virágzás kezdetén

Hozam: kb. 4 kg friss levélből lesz 1 kg száraz áru

Egyéb minőségi követelmények, megengedett eltérések:

Bimbós, virágos vagy termékes rész	max. 10 %
Gombabetegségtől megtámadott levelek	max. 5 %
Színét veszített levél	max. 5 %
Elmorzsolódott levéltörmelék	max. 5 %
Homok és más idegenanyag	max. 3 %
Nedvesség tartalom	max. 12 %

Feketeribizli levél (Ribes nigrum)

Az árunak *a cserjékről gyűjtött*, ép, egészséges, eredeti színükben megszáritott levelekből kell állnia.

Gyűjtés: júniusban, a növény virágzása előtt, illetve virágzás kezdetén

Hozam: 5 kg friss levélből lesz 1 kg száraz áru

Egyéb minőségi követelmények, megengedett eltérések:

Mérsékelt gombafoltos levél	max. 5 %
Színét veszített levél	max. 3 %
Levéltelen ágrész	max. 2 %
Homok és más idegenanyag	max. 2 %
Nedvesség tartalom	max. 12 %

Gyermekláncfűlevél (Taraxacum officinale)

Az áru *a gyökfejekről lecsípve gyűjtött*, ép, egészséges, eredeti színükben megszáritott levelekből álljon.

Gyűjtés: májustól szeptemberig

Hozam: 6 kg friss levélből lesz 1 kg száraz áru

Egyéb minőségi követelmények, megengedett eltérések:

Torzsán álló levelek	max. 10 %
Színét veszített levelek	max. 5 %
Virágos vagy termékes tőkocsány	max. 2 %

Homok és más idegenanyag	max. 2 %
Nedvesség tartalom	max. 12 %

Málnalevél (Rubus ideaus)

Az áru a cserje hajtásairól lefosztva gyűjtött, ép, egészséges, eredeti színükben megszáritott levelekből álljon.

Gyűjtés: májustól szeptemberig

Hozam: 6 kg friss levélből lesz 1 kg száraz áru

Egyéb minőségi követelmények, megengedett eltérések:

Ágrész	max. 3 %
Színét veszített levelek	max. 5 %
Homok, földrög és más idegenanyag	max. 2 %
Nedvesség tartalom	max. 12 %

Martilapulevél (Tussilago farfara)

Az áru legfeljebb 3 cm hosszú nyélrészrel lecsípve gyűjtött, ép, egészséges, eredeti színükben megszáritott levelekből álljon.

Gyűjtés: május-június

Hozam: 6 kg friss levélből lesz 1 kg száraz áru

Egyéb minőségi követelmények, megengedett eltérések:

Hosszabb, de legfeljebb 10 cm szárrészrel gyűjtött levél	max. 10 %
Növényi vagy állati kártevőktől megtámadott részek	max. 5 %
Színét veszített levélrészek	max. 5 %
Homok, földrög és más idegenanyag	max. 10 %
Nedvesség tartalom	max. 13 %

Nyírfalevél (Betula pendula)

Az áru fáról gyűjtött, a hajtásokról lefosztott, ép, egészséges, eredeti színükben megszáritott levelekből álljon.

Gyűjtés: június

Hozam: 3-4 kg friss levélből lesz 1 kg száraz áru

Egyéb minőségi követelmények, megengedett eltérések:

Kismértékben gombafoltos levél	max. 15 %
Színét veszített levél	max. 5 %
Homok, földrög és más idegenanyag	max. 10 %
Nedvesség tartalom	max. 13 %

Mályvalevél (Malva neglecta)

Az áru a növényről legfeljebb 3 cm hosszú nyélrészrel lecsipegetve gyűjtött, fejlett, ép, egészséges, eredeti színükben megszáritott levelekből álljon.

Gyűjtés: június-augusztus

Hozam: 5 kg friss levélből lesz 1 kg száraz áru

Egyéb minőségi követelmények, megengedett eltérések:

Hosszabb, de legfeljebb 6 cm-es nyélrészrel gyűjtött rész	max. 15 %
Kismértékben gombafoltos levél	max. 5 %
Színét veszített levél	max. 5 %
Homok, földrög és más idegenanyag	max. 2 %
Nedvesség tartalom	max. 12 %

Szamócalevél (Fragaria vesca)

Az áru a növényről legfeljebb 5 cm hosszú nyélrészrel gyűjtött, fejlett, ép, egészséges, eredeti színükben megszáritott hármass levélkékből álljon.

Gyűjtés: június-augusztus

Hozam: 3-4 kg friss levélből lesz 1 kg száraz áru

Egyéb minőségi követelmények, megengedett eltérések:

Hosszabb, de legfeljebb 8 cm-es nyélrészrel gyűjtött rész	max. 10 %
Színét veszített levél	max. 5 %
Inda tartalom	max. 10 %
Homok, földrög és más idegenanyag	max. 2 %
Nedvesség tartalom	max. 13 %

Szederlevél (Rubus caesius)

Az áru a növényről legfeljebb 3 cm hosszú nyélrészrel gyűjtött, kifejlett, ép, egészséges, eredeti színükben megszáritott hármass levélkékből álljon.

Gyűjtés: június-augusztus

Hozam: 3-4 kg friss levélből lesz 1 kg száraz áru

Egyéb minőségi követelmények, megengedett eltérések:

Hosszabb, de legfeljebb 5 cm-es nyélrészrel gyűjtött rész	max. 10 %
Színét veszített levél	max. 5 %
Inda tartalom	max. 3 %
Homok, földrög és más idegenanyag	max. 3 %
Nedvesség tartalom	max. 12 %

Útifűlevél (lándzsás) (Plantago lanceolata)

Az áru a töről levágva gyűjtött, kifejlett, ép, egészséges, eredeti színükben megszáritott levelekből álljon.

Gyűjtés: május-szeptember

Hozam: 6 kg friss levélből lesz 1 kg száraz áru

Egyéb minőségi követelmények, megengedett eltérések:

Torzsával együtt gyűjtött levelek	max. 5 %
Színét veszített levél	max. 5 %
Tőkocsány, virágzat	max. 2 %
Homok, földrög és más idegenanyag	max. 2 %
Nedvesség tartalom	max. 13 %

FÜVEK

Aranyvesszőfű (Solidago gigantea, canadensis)

Az áru a magas aranyvesszőfű (S.gigantea) és kanadai aranyvesszőfű (S.canadensis) növény virágzás kezdetén gyűjtött, eredeti sárga színükben megszáritott, legfeljebb 30-40 cm hosszú leveles hajtásaiból álljon. A gyűjtés megkezdése előtt az adott területről származó minta hatóanyag mennyiségre vonatkozó laboratóriumi elővizsgálata szükséges.

Az alapanyag nem tartalmazhat S.virga-aurea faj részeket!

Gyűjtés: július-augusztus

Hozam: 4 kg friss hajtásból lesz 1 kg száraz áru

Egyéb minőségi követelmények, megengedett eltérések:

Elnyílt virágzatú hajtások	max. 15 %
Színét veszített rész	max. 15 %
Homok, földrög és más idegenanyag	max. 2 %
Nedvesség tartalom	max. 13 %

Aranyvesszőfű (Solidago virga-aurea)

Az áru a közönséges aranyvesszőfű (S.virga-aurea) növény virágzás kezdetén gyűjtött, eredeti sárga színükben megszáritott, legfeljebb 30-40 cm hosszú leveles hajtásaiból álljon. A gyűjtés

megkezdése előtt az adott területről származó minta hatóanyag mennyiségre vonatkozó laboratóriumi elővizsgálata szükséges.

Az alapanyag nem tartalmazhat *S.gigantea* és *S.canadensis* faj részeket!

Gyűjtés: július-augusztus

Hozam: 4 kg friss hajtásból lesz 1 kg száraz áru

Egyéb minőségi követelmények, megengedett eltérések:

Elnyílt virágzatú hajtások	max. 15 %
Színét veszített rész	max. 15 %
Homok, földrög és más idegenanyag	max. 2 %
Nedvesség tartalom	max. 13 %

Cickafarkfű (*Achillea millefolium*)

Az áru a fehérvirágú cickafarkfű fajok legfeljebb 35 cm hosszú, üdén virágzó, leveles, eredeti színében megszáritott hajtásaiból álljon.

Gyűjtés: július-augusztus

Hozam: 3-4 kg friss hajtásból keletkezik 1 kg száraz áru

Egyéb minőségi követelmények, megengedett eltérések:

Hosszabb, de legfeljebb 45 cm hosszú hajtások	max. 15 %
Elnyílt, megbarnult virágzatú részek	max. 5 %
Színét veszített rész	max. 5 %
Homok, földrög és más idegenanyag	max. 2 %
Nedvesség tartalom	max. 13 %

Csalánfű (*Urtica dioica*)

Az áru a csipős vagy nagy csalán virágos, leveles, eredeti színükben megszáritott, legfeljebb 50 cm hosszan levágott hajtásaiból álljon.

Gyűjtés: május-szeptember

Hozam: 4 kg friss hajtásból keletkezik 1 kg száraz áru

Egyéb minőségi követelmények, megengedett eltérések:

Hosszabb, de legfeljebb 60 cm hosszú hajtások	max. 10 %
Színét veszített rész	max. 10 %
Homok, földrög és más idegenanyag	max. 3 %
Nedvesség tartalom	max. 13 %

Ezerjófű (*Centaurium erythraea*)

Az áru az ezerjófűvek bármely fajának üde virágzásakor gyűjtött, eredeti színükben megszáritott leveles hajtásaiból álljon. Napfénytől védett, szellős helyen kell megszáritani.

Gyűjtés: június-augusztus

Hozam: 4 kg friss hajtásból keletkezik 1 kg száraz áru

Egyéb minőségi követelmények, megengedett eltérések:

Elnyílt, színét veszített részek	max. 10 %
Gyökeres vagy levél nélküli szár	max. 10 %
Homok, földrög és más idegenanyag	max. 3 %
Nedvesség tartalom	max. 12 %

Fehérürömfű (*Artemisia absinthium*)

Az áru a csúcstól számított, legfeljebb 50 cm hosszú, üde virágú, leveles, eredeti színükben megszáritott hajtásokból álljon.

Gyűjtés: július-augusztus

Hozam: 3-5 kg friss hajtásból keletkezik 1 kg száraz áru

Egyéb minőségi követelmények, megengedett eltérések:

Legfeljebb 60 cm hosszú, azonban végig leveles szár	max. 10 %
Bimbós vagy elvirágzott hajtások	max. 10 %
Színüket veszített hajtások	max. 5 %
Homok, földrög és más idegenanyag	max. 3 %
Nedvesség tartalom	max. 12 %

Kakukkfű (Thymus serpyllum)

Az áru a vadon termő kakukkfű fajok bármelyikének virágzásakor gyűjtött, nem elfásodott, friss, eredeti színükben megszáritott hajtásaiból álljon.

Gyűjtés: május-június

Hozam: 3 kg friss hajtásból keletkezik 1 kg száraz áru

Egyéb minőségi követelmények, megengedett eltérések:

Bimbós vagy elvirágzott hajtások	max. 10 %
Színüket veszített hajtások	max. 5 %
Elfásodott, levéltelen részek	max. 5 %
Homok, földrög és más idegenanyag	max. 3 %
Nedvesség tartalom	max. 12 %

Mezei zsurlófű (Equisetum arvense)

Az áru idegen zsurló fajoktól mentes, eredeti színükben megszáritott hajtásokból álljon.

Beszállítás, átvétel előtt a teljes mennyiséget reprezentáló minőségi minta laboratóriumi vizsgálata szükséges palusztrin szennyezetség kizárása érdekében.

Gyűjtés: június-augusztus

Hozam: 3-5 kg friss hajtásból keletkezik 1 kg száraz áru

Egyéb minőségi követelmények, megengedett eltérések:

Színét veszített, fakult vagy megbarnult rész	max. 6 %
Gyökérrel együtt gyűjtött hajtások	max. 5 %
Homok, földrög és más idegenanyag	max. 2 %
Nedvesség tartalom	max. 12 %

Orbánfű (Hypericum perforatum)

Az áru a növény legfeljebb 25 cm hosszú, üdén kinyílt, teljes virágzásában gyűjtött leveles hajtásiból álljon. **Beszállítás, átvétel előtt a teljes mennyiséget reprezentáló minőségi minta hipericin tartalom meghatározása szükséges laboratóriumi vizsgálattal. Az áru hipericin tartalma legalább 0,08 % legyen.**

Gyűjtés: június-augusztus

Hozam: 3-4 kg friss hajtásból keletkezik 1 kg száraz áru

Egyéb minőségi követelmények, megengedett eltérések:

Bimbós vagy elvirágzott hajtások	max. 10 %
Színüket veszített részek	max. 5 %
Homok, földrög és más idegenanyag	max. 3 %
Nedvesség tartalom	max. 13 %

Párlófű (Agrimonia eupatoria)

Az áru a növény virágzása előtt vagy a virágzás kezdetén gyűjtött, eredeti színében megszáritott, legfeljebb a csúcstól számított legfeljebb 50 cm hosszban levágott hajtásokból álljon.

Gyűjtés: július-augusztus

Hozam: 3-4 kg friss hajtásból keletkezik 1 kg száraz áru

Egyéb minőségi követelmények, megengedett eltérések:

Hosszabb, azonban legfeljebb 60 cm-es hajtások	max. 20 %
Színüket veszített részek	max. 5 %
Homok, földrög és más idegenanyag	max. 2 %
Nedvesség tartalom	max. 13 %

Pásztortáskafű (Capsella bursae pastoris)

Az áru a növény virágzásakor gyűjtött, legfeljebb 30 cm hosszú, leveles, eredeti zöld színében megszárított hajtásokból álljon.

Gyűjtés: április-május

Hozam: 5 kg friss hajtásból keletkezik 1 kg száraz áru

Egyéb minőségi követelmények, megengedett eltérések:

Elvirágzott, tisztán termékes részek	max. 40 %
Színüket veszített részek	max. 5 %
Homok, földrög és más idegenanyag	max. 2 %
Nedvesség tartalom	max. 12 %

Ragadógalajfű (Galium aparine)

Az áru a növény kinyílt virágú, leveles, eredeti színében megszárított, kúszó, kapaszkodó hajtásaiból álljon.

Gyűjtés: június-augusztus

Hozam: 5 kg friss hajtásból keletkezik 1 kg száraz áru

Egyéb minőségi követelmények, megengedett eltérések:

Elvirágzott, termékes rész	max. 20 %
Színüket veszített részek	max. 5 %
Homok, földrög és más idegenanyag	max. 3 %
Nedvesség tartalom	max. 12 %

Réti legyezőfű (Filipendula ulmaria)

Az áru a növény csúcsától számított, legfeljebb 40 cm hosszú, üdén virágzó, leveles, eredeti színben megszárított hajtásaiból álljon.

Gyűjtés: július-augusztus

Hozam: 4 kg friss hajtásból keletkezik 1 kg száraz áru

Egyéb minőségi követelmények, megengedett eltérések:

Legfeljebb 50 cm-es hajtások	max. 15 %
Vastagabb levéltelen részek	max. 5 %
Színüket veszített részek	max. 5 %
Homok, földrög és más idegenanyag	max. 3 %
Nedvesség tartalom	max. 12 %

Szúrós gyöngyajakfű (Leonurus cardiaca)

Az áru a növény csúcsától számított, legfeljebb 40 cm hosszú, üdén virágzó, leveles, eredeti színben megszárított hajtásaiból álljon. **Beszállítás, átvétel előtt a teljes mennyiséget reprezentáló minőségi minta laboratóriumi vizsgálata szükséges fajtaazonosság meghatározása miatt.**

Gyűjtés: június-augusztus

Hozam: 4 kg friss hajtásból keletkezik 1 kg száraz áru

Egyéb minőségi követelmények, megengedett eltérések:

Legfeljebb 50 cm-es hajtások	max. 10 %
Vastagabb, elvirágzott, kórós, levéltelen részek	max. 8 %
Színüket veszített részek	max. 5 %
Homok, földrög és más idegenanyag	max. 3 %
Nedvesség tartalom	max. 13 %

Tejoltógalajfű (Galium verum)

Az áru üde virágzásban gyűjtött, leveles, eredeti színében megszáritott, legfeljebb a csúcstól számított 30 cm-es hajtásokból álljon.

Gyűjtés: június-augusztus

Hozam: 3-4 kg friss hajtásból keletkezik 1 kg száraz áru

Egyéb minőségi követelmények, megengedett eltérések:

Legfeljebb 40 cm-es hajtások	max. 10 %
Elvirágzott részek	max. 10 %
Színüket veszített részek	max. 10 %
Homok, földrög és más idegenanyag	max. 2 %
Nedvesség tartalom	max. 13 %

Vérehulló fecskefű (Chelidonium majus)

Az áru üde virágzásban gyűjtött, leveles, eredeti színében megszáritott, legfeljebb a csúcstól számított 40 cm-es hajtásokból álljon.

Gyűjtés: április-augusztus

Hozam: 5-6 kg friss hajtásból keletkezik 1 kg száraz áru

Egyéb minőségi követelmények, megengedett eltérések:

Legfeljebb 50 cm-es hajtások	max. 15 %
Virágtalan, természetes hajtások	max. 15 %
Színüket veszített részek	max. 5 %
Homok, földrög és más idegenanyag	max. 3 %
Nedvesség tartalom	max. 12 %

GYÖKEREK**Csalángyökér (Urticae radix)**

Az áru a csipős vagy nagy csalán barnás-sárga színű, a szárcsonkuktól, korhadt, előregedett részekről, a rátapadt talajszennyeződéstől kellően megtisztított, megszáritott gyökérzetéből álljon.

Gyűjtés: október vagy április

Hozam: kb. 3 kg nyers gyökérből keletkezik 1 kg száraz áru

Egyéb minőségi követelmények, megengedett eltérések:

Lényegesen eltérő színű részek	max. 10 %
Korhadt, szárcsonkuktól meg nem tisztított rész	max. 10 %
Rátapadt talajrészekről kellően meg nem tisztított rész	max. 10 %
Homok, földrög és más idegenanyag szennyeződés	max. 3 %
Nedvesség tartalom	max. 13 %

Fehérmályvagyökér hámozott, kockára aprított (Althaeae radix conc.)

A készáru gondosan meghámozott, kéregrészekről tökéletesen megtisztított gyökérből készül. Színe fehér, esetleg sárgás fehér vagy enyhén szürke (a gyökér színét a talaj összetétele befolyásolhatja), de összhatásában egyenletes színű. Éles késsel hasított, megközelítően azonos, maximálisan 5 mm élű egyenletes kockaidomokra felaprított részekből kell állnia.

Gyűjtés: október-november vagy március-április

Hozam: 4-5 kg nyers gyökérből keletkezik 1 kg száraz kockára aprított készáru

Egyéb minőségi követelmények, megengedett eltérések:

Hiányosan meghámozott kocka	max. 1 %
Az egységes színhatástól eltérő, sötétebb színű kocka	max. 3 %
Eltérő, nagyobb méretű 8 mm feletti kocka	max. 5 %
Elforgácsolódott, 2 mm alatti rész	max. 3 %
Talaj, egyéb növényi szennyeződés	max. 1 %
Nedvesség tartalom	max. 12 %

Feketenadálytő gyökér (Symphytum officinale)

Az áru a gyökérfejektől, korhadttól, előregedett részeketől, a rátapadt talajszennyeződéstől mosással kellően megtisztított, megszáritott fekete színű, fehér töréssel rendelkező gyökerekből álljon.

Gyűjtés: október-november vagy március-április

Hozam: 4-5 kg nyers gyökérből keletkezik 1 kg száraz, kockára aprított áru

Egyéb minőségi követelmények, megengedett eltérések:

7 mm-nél vékonyabb gyökerek	max. 10 %
Barnás töréssel rendelkező gyökerek	max. 10 %
Rátapadt talajrészektől kellően meg nem tisztított rész	max. 5 %
Homok, földrög és más idegenanyag szennyeződés	max. 2 %
Nedvesség tartalom	max. 12 %

Gyermekláncfűgyökér (Taraxacum officinale)

Az áru a levél és tőkocsány maradványoktól, rátapadt talajszennyeződéstől, előregedett, korhadttól megtisztított, vöröses vagy szürkésbarna színű, megszáritott gyökerekből áll.

Gyűjtés: október-november vagy március-április

Hozam: kb. 5 kg nyers gyökérből keletkezik 1 kg száraz áru

Egyéb minőségi követelmények, megengedett eltérések:

Eltérő színű gyökerek	max. 10 %
Korhadttól, előregedett részek	max. 3 %
Levél és tőkocsányoktól kellően meg nem tisztított rész	max. 5 %
Homok, földrög és más idegenanyag szennyeződés	max. 3 %
Nedvesség tartalom	max. 14 %

Gyermekláncfűgyökér levéllel (Taraxaci radix cum folia)

Az árunak a rátapadt talajszennyeződéstől, előregedett, korhadttól megtisztított, vöröses vagy szürkésbarna színű, megszáritott gyökerekből, valamint eredeti zöld színében megszáritott levelekből kell állnia.

Gyűjtés: április-szeptember

Hozam: 5-6 kg nyers anyagból keletkezik 1 kg száraz áru

Egyéb minőségi követelmények, megengedett eltérések:

Színét veszített, megbarnult levélzet	max. 10 %
Korhadttól, előregedett részek	max. 3 %
Rátapadt talajtól kellően meg nem tisztított rész	max. 5 %
Homok, földrög és más idegenanyag szennyeződés	max. 3 %
Nedvesség tartalom	max. 14 %

Tarackbúza gyökértörzs (Agropyron repens)

Az áru levél és szármaradványoktól, a hártás allevelektől, valamint a drótszerű járulékos gyökerektől, rátapadt talajszennyeződéstől megtisztított, világos barnássárga színű gyökerekből álljon.

Gyűjtés: márciustól októberig

Hozam: kb. 3 kg nyers anyagból keletkezik 1 kg száraz áru

Egyéb minőségi követelmények, megengedett eltérések:

Kellően meg nem tisztított gyökér részek	max. 10 %
Homok, földrög és más idegenanyag szennyeződés	max. 3 %
Nedvesség tartalom	max. 13 %

TERMÉSEK, MAGVAK**Bodzabogyó (Sambucus nigra)**

Az áru a fekete bodza érett, kocsánytól megtisztított, feketés-lila színűre megszáritott terméseiből álljon.

Gyűjtés: augusztus

Hozam: kb. 5 kg fűrtösen szedett nyers bogyóból keletkezik 1 kg száraz, morzsolt készáru

Egyéb minőségi követelmények, megengedett eltérések:

Éretlen vagy színét veszített termések	max. 2 %
Homok, földrög és más idegenanyag szennyeződés	max. 0,5 %
Nedvesség tartalom	max. 13 %

Boróka toboz-bogyó (Juniperus communis)

Az áru érett, természetes kékes-fekete színű, legalább 4 mm átmérőjű, jellemző illatú és ízű, megszáritott, tűlevelektől és töppedt szemektől megtisztított termésekből álljon.

Gyűjtés: augusztus

Hozam: kb. 1,5 kg nyers bogyóból keletkezik 1 kg száraz áru

Egyéb minőségi követelmények, megengedett eltérések:

4 mm-nél apróbb szemek	max. 5 %
Éretlen, színét veszített termés	max. 5 %
Ágrész, tűlevél, egyéb növényi rész	max. 2 %
Homok, földrög és más idegenanyag szennyeződés	max. 2 %
Nedvesség tartalom	max. 15 %

Csipkebogyó egész, nyers (Rosa canina)

Az áru élénkpiros színű, kemény, ép, egészséges, kocsány nélkül *frissen gyűjtött* termésekből álljon.

Gyűjtés: augusztus-szeptember

Egyéb minőségi követelmények, megengedett eltérések:

Zöld, sárga, alig piros szemek	max. 6 %
Megpuhult, törődött termések	max. 4 %
Kocsány és levél	max. 1 %
Homok, földrög és más idegenanyag szennyeződés	max. 1 %

Csipkebogyó egész, száraz (Cynosbati psuedofructus cum seminibus)

Az áru élénkpirostól meggyipiros színű, összehatásában azonban azonos színű, egészséges, kocsány nélkül gyűjtött, megszáritott termésekből álljon.

Gyűjtés: augusztus-szeptember

Hozam: kb. 2 kg nyers bogyóból keletkezik 1 kg száraz áru

Egyéb minőségi követelmények, megengedett eltérések:

Lényegesen eltérő színű, összenyomott, összetapadt termés	max. 6 %
Kocsánnyal gyűjtött szemek	max. 3 %
Homok, földrög és más idegenanyag szennyeződés	max. 2 %
Nedvesség tartalom	max. 14 %

Csipkebogyó-hús (Cynosbati pseudofructus sine seminibus)

Az áru élénkpirostól meggypiros színig, összhatásában azonban azonos színű, hosszában kettéhasított, magoktól és a szűrős szőröktől teljesen megtisztított, megszáritott termés húsokból álljon.

Gyűjtés: augusztus-szeptember

Hozam: kb. 4 kg nyers bogyóból keletkezik 1 kg száraz, mag nélküli áru

Egyéb minőségi követelmények, megengedett eltérések:

Lényegesen eltérő színű részek	max. 4 %
Egész, fel nem hasított termések	max. 4 %
Aszmag tartalom	max. 6 %
Homok, földrög és más idegenanyag szennyeződés	max. 1 %
Nedvesség tartalom	max. 14 %

Csipkema (Cynosbati semen)

Az áru világossárga színű, csipkehús törmeléktől, szőröktől és minden más idegen anyagtól megtisztított, megszáritott magokból álljon. Nedvesség tartalom max. 14 %.

Galagonya termés (Crataegus monogyna v. laevigata)

Az áru a csere- és egybibés galagonya növények éretten, kocsány nélkül gyűjtött, eredeti lilás-piros színében megszáritott terméseiből álljon.

Gyűjtés: teljes beérés előtt, július-szeptember

Hozam: kb. 4 kg nyers bogyóból keletkezik 1 kg száraz áru

Egyéb minőségi követelmények, megengedett eltérések:

Éretlen, színét veszített vagy megsötétedett termés	max. 10 %
5 mm-nél apróbb vagy kocsánnyal együtt gyűjtött rész	max. 5 %
Homok, földrög és más idegenanyag szennyeződés	max. 2 %
Nedvesség tartalom	max. 13 %

Lórom vagy Lósóskama (Rumex spesies)

Az áru bármelyik lósóska faj éretten, megbarnult állapotában a hajtásokról lefosztva gyűjtött, egészséges, megszáritott terméseiből álljon.

Gyűjtés: érett állapotban, július-augusztus

Hozam: változó, az érettség fokától függ

Egyéb minőségi követelmények, megengedett eltérések:

Megfeketedett vagy eltérő színű sötétebb részek	max. 2 %
Szár vagy levél törmelék	max. 2 %
Homok, földrög és más idegenanyag szennyeződés	max. 2 %
Nedvesség tartalom	max. 10 %

EGYÉB GYÓGYNÖVÉNY-DROGOK**Babhüvely (Phaseolus vulgaris)**

Az áru csak a *fehértüvelű babfajták* szárúkról lefosztott, egészséges, nem foltos, nem penészes, kicsépelte terméshüvelyekből álljon.

Gyűjtés: teljes érett állapotban, a magvak cséplésekor

Hozam: a kicsépelte szárúkról az üres hüvelyeket kell leszedgetni, ekkorra megfelelően száraz is

Egyéb minőségi követelmények, megengedett eltérések:

Tarka színű vagy kismértékben foltos részek	max. 5 %
Szár, levél, mag tartalom összesen	max. 3 %
Homok, földrög és más idegenanyag szennyeződés	max. 2 %
Nedvesség tartalom	max. 10 %

Fehérfagyöngy (Viscum album)

Az áru ősztől tavaszig gyűjtött, egészséges, 7 mm-nél nem vastagabb, zöld, illetve sárgás-zöld színű hajtásrészekből álljon. Az áru terméseket is tartalmazhat, nem kifogásolt.

Gyűjtés: novembertől februárig

Hozam: kb. 3 kg nyers hajtásból keletkezik 1 kg száraz áru

Egyéb minőségi követelmények, megengedett eltérések:

7 mm-nél vastagabb szárak	max. 5 %
Megsötétedett vagy kifakult részek	max. 5 %
Homok, földrög és más idegenanyag szennyeződés	max. 2 %
Nedvesség tartalom	max. 13 %

Fűzfa (Salix alba)

Az áru a fehér fűzfa fiatalabb hajtásairól gyűjtött, nem elparásodott felületű, megszáritott kéregrészekből, illetve 5 mm-nél vékonyabb hajtásokból álljon. A gyűjtési területről származó előminta laboratóriumi elővizsgálata szükséges hatóanyag és nehézfém tartalomra.

Gyűjtés: februárban, kora tavasszal

Hozam: kb. 3 kg nyers anyagból keletkezik 1 kg száraz áru

Egyéb minőségi követelmények, megengedett eltérések:

Szalicil-tartalom	min. 1,5 %
Nehézfém szennyezettség	előírt határérték alatt
Megsötétedett részek	max. 5 %
Homok, földrög és más idegenanyag szennyeződés	max. 2 %
Nedvesség tartalom	max. 12 %

Komló (Humulus lupulus)

Az áru a közös kocsányukról lefosztva gyűjtött, teljes érés előtti sárgás-zöld eredeti színében megszáritott, tobozszerű termésfüzerekből álljon. Vadon termő és termesztett fajok is megfelelőek.

Gyűjtés: augusztus-szeptember

Hozam: kb. 4 kg nyers anyagból keletkezik 1 kg száraz áru

Egyéb minőségi követelmények, megengedett eltérések:

Színét vesztett, barnás-sárga részek	max. 10 %
Megbarnult részek	max. 5 %
Szár, levél, kocsányrész	max. 2 %
Homok, földrög és más idegenanyag szennyeződés	max. 2 %
Nedvesség tartalom	max. 10 %

Kukoricabibe (Zea mays)

Az áru sárgától vörösbarnáig színárnyalatú, egészséges, nem penészes, nem összetapadt szálakból álljon. Átvétel előtt minőségi átlagminta laboratóriumi hatóanyag (összes flavonoid) tartalom vizsgálata szükséges.

Gyűjtés: a termés betakarításakor

Hozam: 3-4 kg nyers anyagból keletkezik 1 kg száraz áru

Egyéb minőségi követelmények, megengedett eltérések:

Összetapadt, megsötétedett rész	max. 5 %
Csutka, csuhé, termés töredék	max. 2 %
Homok, földrög és más idegenanyag szennyeződés	max. 2 %
Nedvesség tartalom	max. 10 %

Kutyabengekéreg (Frangula alnus)

Az áru a 20 mm-nél vastagabb hajtásokról lefejtett, általában arasznyi hosszú darabokra vagdalt, egészséges, belső felén sötétebb sárgától vörösbarnaig terjedő színű, megszáritott kéregrészekből álljon.

Gyűjtés: februárban, kora tavasszal a nedvkeringés megindulása után

Hozam: kb. 3 kg friss kéregből lesz 1 kg száraz áru

Egyéb minőségi követelmények, megengedett eltérések:

Belső részén sötétebb foltos (nyersen befülledt) darabok	max. 5 %
Fás résszel lehántolt kéregrészek	max. 5 %
Homok, földrög és más idegenanyag szennyeződés	max. 2 %
Nedvesség tartalom	max. 14 %